

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW: BUDOWNICTWA, GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I KOMUNALNEJ, GÓRNICTWA I ENERGETYKI, HUTNICTWA I PRZEMYSŁU MASZYNOWEGO, KOMUNIKACJI, PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO I LEKKIEGO ORAZ ROLNICTWA, LEŚNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

z dnia 22 czerwca 1987 r.

w sprawie krajowych norm ubytków naturalnych niektórych artykułów w transporcie wodnym śródlądowym.

Na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia (Dz. U. Nr 44, poz. 301, z 1956 r. Nr 54, poz. 244 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115) i art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. — Prawo przewozowe (Dz. U. Nr 53, poz. 272) oraz § 9 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 27 Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1983 r. w sprawie zasad i trybu oraz organów właściwych do ustalania norm ubytków naturalnych (Monitor Polski Nr 30, poz. 161) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się krajowe normy ubytków naturalnych ziarn zbóż roślin oleistych i strączkowych, nawozów sztucznych, surowców fosforowych, rud żelaza i niklu, paliw stałych, kruszyw wydobywanych z wody oraz pozostałych artykułów nadanych do przewozu, powstających w transporcie wodnym śródlądowym w przewozach krajowych i związanych z nimi załadunkach i wyładunkach, w wysokości określonej w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 2. Sposób stosowania norm ubytków naturalnych, o których mowa w § 1, określa instrukcja stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Tracą moc:

- 1) § 2 zarządzenia Ministrów Przemysłu Spożywczego i Skupu oraz Komunikacji z dnia 24 grudnia 1977 r. w sprawie norm ubytków naturalnych zboża i innych nasion oraz przetworów zbożowych w transporcie samochodowym oraz wodnym śródlądowym (Monitor Polski Nr 35, poz. 179),

- 2) zarządzenie Ministrów: Górnictwa, Energetyki i Energii Atomowej, Hutnictwa oraz Komunikacji z dnia 21 sierpnia 1978 r. w sprawie norm ubytków naturalnych paliw stałych (Monitor Polski Nr 30, poz. 112) w części dotyczącej norm ubytków naturalnych paliw stałych określonych w poz. „Transport wodno-śródlądowy” i poz. „Wyładunek, przeładunek lub rozładunek” tabel stanowiących załączniki do zarządzenia.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Budownictwa, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej: *J. Bajszczyk*
 Minister Górnictwa i Energetyki: *J. Szlachta*
 Minister Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego: *J. Maciejewicz*
 Minister Komunikacji: *J. Kamiński*
 Minister Przemysłu Chemicznego i Lekkiego w z. *M. Jędrzejczak*
 Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej: *S. Zięba*

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministrów: Budownictwa, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Górnictwa i Energetyki, Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, Komunikacji, Przemysłu Chemicznego i Lekkiego oraz Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 22 czerwca 1987 r. (poz. 174)

TABELA KRAJOWYCH NORM UBYTKÓW NATURALNYCH ARTYKUŁÓW PRZEWOŻONYCH TRANSPORTEM WODNYM ŚRÓDLĄDOWYM

Lp.	Nazwa artykułu	Opakowanie	Metoda określenia masy ładunku	Załadunek, przewóz i wyładunek barek	Każdy dodatkowy przeładunek	Jednostka odniesienia
				wysokość ubytku w % niezależnie od pory roku		
1	2	3	4	5	6	7
1	Ziarno: zbóż (żyta, pszenicy, jęczmienia, owsa, prosa, gryki, sorga, kukurydzy), roślin oleistych (rzepak, rzepiku) i roślin strączkowych	luzem	ważenie na wadze elewatora	0,40	0,20	masa nadana do przewozu z uwzględnieniem zmiany wilgotności
2	Nawozy sztuczne (jedno- i wieloskładnikowe): polifoska, foforan amonu, saletrzak itp. nawozy suche	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	0,45	0,20	masa nadana do przewozu
3	Surowce fosforowe (fosforyty i apatyty)	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	1,35	0,30	masa nadana do przewozu
4	Rudy żelaza: kawałkowe i grudki	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	0,25	*)	masa nadana do przewozu
5	Rudy żelaza pospółkowe	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	0,50	*)	masa nadana do przewozu
6	Rudy żelaza miałkie	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	0,50	*)	masa nadana do przewozu
7	Rudy żelaza koncentraty	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	0,60	*)	masa nadana do przewozu
8	Rudy i koncentraty niklu	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	1,00	0,20	masa nadana do przewozu

1	2	3	4	5	6	7
9	Węgiel kamienny: sortymenty grube i średnie	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	0,75	*)	masa nadana do przewozu
10	Węgiel kamienny: sortymenty miałowe i mułowe	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	1,40	*)	masa nadana do przewozu
11	Wszystkie sortymenty koksu	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	0,75	*)	masa nadana do przewozu
12	Brykiety z węgla kamiennego	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	0,90	*)	masa nadana do przewozu
13	Węgiel brunatny	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	1,40	*)	masa nadana do przewozu
14	Brykiety z węgla brunatnego	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	1,00	*)	masa nadana do przewozu
15	Półkoks, koksik, półkoksik	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	1,20	*)	masa nadana do przewozu
16	Kruszywo naturalne (piasek, żwir) wydobywane z wody, transportowane od pogłębiarki do odbiorey (zakładu przeróbki lub miejsca składowania)	luzem	pomiar zanurzenia barki	5,00	2,00	masa nadana do przewozu
17	Pozostałe artykuły nadane do przewozu w stanie:	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	2,00	0,70	masa nadana do przewozu
	— wilgotnym	luzem	ważenie na wagach legalizowanych	1,20	-0,40	masa nadana do przewozu

*) Zgodnie z ust. 4 instrukcji stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministrów: Budownictwa, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Górnictwa i Energetyki, Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, Komunikacji, Przemysłu Chemicznego i Lekkiego oraz Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 22 czerwca 1987 r. (poz. 174)

INSTRUKCJA W SPRAWIE STOSOWANIA KRAJOWYCH NORM UBYTKÓW NATURALNYCH W TRANSPORCIE WODNYM ŚRÓDLĄDOWYM

1. Krajowe normy ubytków naturalnych ustalone w wysokości określonej w rubryce 5 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia mają zastosowanie do obliczania maksymalnie dopuszczalnych ubytków naturalnych masy artykułów, powstających łącznie podczas przewozu oraz operacji jednego załadunku i jednego wyładunku barki żeglugi śródlądowej, za które jednostki uczestniczące w procesie przewozowym, łącznie z załadunkiem i wyładunkiem, nie ponoszą odpowiedzialności.

2. Krajowe normy ubytków naturalnych ustalone w rubryce 6 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia są dodatkowymi normami ubytków naturalnych i mają zastosowanie w przypadkach, o których mowa w ust. 4.

3. Normy ubytków, o których mowa w ust. 1 i 2, odnoszą się do masy artykułów nadanych do przewozu luzem oraz obowiązują niezależnie od odległości przewozu i pory roku; wymienionych norm nie stosuje się w razie naruszenia stanu przesyłki.

4. W przypadkach przewidzianych umową przewozu lub w razie udokumentowanej konieczności zmniejszenia albo dodatkowego zwiększenia liczby przeładunków, mają zastosowanie w transporcie wodnym śródlądowym dodatkowe normy ubytków naturalnych w wysokości określonej w rubryce 6 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia lub w odrębnych przepisach, o które zmniejsza się lub zwiększa normę podstawową z rubryki 5 tej tabeli, a mianowicie:

1) jeżeli odbiorca przyjmuje ładunek na barce w swojej przeładowni i rozładowuje go na własne ryzyko, to od ustalonej normy ubytku dla danego artykułu w rubryce 5 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia odejmuje się wysokość dodatkowej normy ubytku naturalnego określonej:

a) dla artykułów wyszczególnionych w lp. 1—3 i 8 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia — w rubryce 6 tej tabeli,

b) dla sortymentów rud żelaza wyszczególnionych w lp. 4—7 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia — w odpowiednich lp. tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 16 września 1985 r. w sprawie krajowych norm ubytków naturalnych importowanych rud żelaza, manganu i chromu (Monitor Polski Nr 30, poz. 206),

c) dla sortymentów paliw stałych wyszczególnionych w lp. 9—15 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia — w poz. „Załadunek i przeładunek bez pośredniego składowania” tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Ministrów: Górnictwa i Energetyki, Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego oraz Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 23 marca 1987 r. w sprawie krajowych norm ubytków naturalnych paliw stałych (Monitor Polski Nr 12, poz. 103),

- d) dla artykułów wyszczególnionych w lp. 16 i 17 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia — w rubryce 6 tej tabeli;
- 2) jeżeli uzgodniono pomiędzy uczestnikami procesu transportowego tzn. transport podwójnie łamany lub z czasowym składowaniem ładunku w porcie, to do ustalonej normy ubytku dla danego artykułu w rubryce 5 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia dodaje się wysokość dodatkowej normy ubytku naturalnego określonej:
- a) dla artykułów wyszczególnionych w lp. 1—3 i 8 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia — w rubryce 6 tej tabeli,
- b) dla sortymentów rud żelaza wyszczególnionych w lp. 4—7 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia — w odpowiednich lp. tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 16 września 1985 r. w sprawie krajowych norm ubytków naturalnych importowanych rud żelaza, manganu i chromu (Monitor Polski Nr 30, poz. 206),
- c) dla sortymentów paliw stałych wyszczególnionych w lp. 9—15 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia — w poz. „Załadunek przeladunek, wyładunek i składowanie na składowiskach pośrednich o podłożu utwardzonym” tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Ministrów Górnictwa i Energetyki, Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego oraz Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 23 marca 1987 r. w sprawie krajowych norm ubytków naturalnych paliw stałych (Monitor Polski Nr 12, poz. 103),
- d) dla artykułów wyszczególnionych w lp. 16 i 17 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia — w rubryce 6 tej tabeli.
5. Dopuszczalną wysokość ubytków naturalnych w transporcie wodnym śródlądowym oblicza się odrębnie dla każdej przesyłki według wzoru:
- $$U = \frac{W \times N}{100}$$
- gdzie:
- U — ubytek naturalny w granicach normy (kg),
W — masa przesyłki stwierdzona przy nadaniu (kg),
N — ustalona norma ubytku naturalnego dla danego artykułu w rubryce 5 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia.
6. W razie zalania ładunku, przyjęcia do przewozu zamoczonego ładunku lub w innych awaryjnych przypadkach należy stosować komisyjne postępowanie dla wyjaśnienia powstałych różnic wagowych, z uwzględnieniem wyników laboratoryjnych zawartości wilgoci przemijającej na początku i na końcu procesu przewozowego.
7. Rzeczywiste ubytki wykraczające poza wysokości wynikające z norm ubytków naturalnych należy traktować jako ubytki ponad normę, w odniesieniu do których należy prowadzić postępowanie wyjaśniające.
8. Niedozwolone jest.
- 1) odpisywanie z góry ubytków naturalnych przed faktem ich powstania oraz bez uprzednio udokumentowanego ich stwierdzenia;
  - 2) odpisywanie ubytków naturalnych w wysokości przekraczającej ubytki rzeczywiście stwierdzone.